

1st CONGRESS

of the Researchers of Borders and Borderlands

16-18 IX 2024
WROCLAW - OPOLE

(De)Constructing Borders
in Borderlands Studies

FRAMEWORK PROGRAMME

16 SEPTEMBER 2024

Venue: The Oratorium Marianum Hall, Main Hall of the University of Wrocław (Wrocław, pl. Uniwersytecki 1)

08.30 – 09.00 Registration
09.00 – 10.00 Opening session
10.00 – 12.00 Plenary sessions (part I)

Venue: Faculty of Law, Administration & Economy, University of Wrocław (Wrocław, ul. Uniwersytecka 22/26)

12.00 – 13.00 Lunch
13.00 – 15.00 Panel sessions (1–4)
15.00 – 15.30 Coffee break
15.30 – 17.30 Panel sessions (5–8)
17.30 – 18.30 Walk to the Liaison Office of the Free State of Saxony in Wrocław

Venue: The Liaison Office of the Free State of Saxony in Wrocław (Wrocław, pl. Wolności 4/1)

18.30 – 20.00 Panel discussion
20.00 Reception

17 SEPTEMBER 2024

Venue: Faculty of Law, Administration & Economy, University of Wrocław (Wrocław, ul. Uniwersytecka 22/26)

09.00 – 11.00 Panel sessions (9–12)
11.00 – 11.30 Coffee break
11.30 – 13.30 Bus transfer to Opole

Venue: Collegium Civitas (Opole, ul. Katowicka 89)

13.30 – 14.30 Lunch
14.30 – 16.30 Panel sessions (13–16)
17.00 – 18.30 Film projection (Collegium Civitas, room 20)

18 SEPTEMBER 2024

Venue: Collegium Civitas (Opole, ul. Katowicka 89)

09.00 – 11.00 Plenary session (part II)
11.00 – 11.30 Coffee break
11.30 – 13.30 Panel sessions (17–20)
13.30 – 14.30 Lunch
14.30 – 16.30 Panel sessions (21–24)
16.30 – 17.00 Coffee break
17.00 – 18.00 Closing session
18.00 – 21.00 Dinner

DETAILED PROGRAMME

16 September 2024 (Monday)

The Oratorium Marianum Hall, Main Hall of the University of Wrocław

Wrocław, plac Uniwersytecki 1

8.30 – 9.00 **Registration**

9.00 – 10.00 **Opening session**

Chairs: Elżbieta Opiłowska & Kamilla Dolińska (University of Wrocław)

Patrycja Matusz (Vice-Rector for Projects and International Relations of the University of Wrocław)

Daniel Pietrek (Vice-Rector for Science of the University of Opole)

Magdalena Ratajczak (Dean of the Faculty of Social Sciences of the University of Wrocław)

Leszek Buller (Head of the Center for European Projects, Warsaw)

10.00 – 12.00 **Plenary session (part I): Borderlands as an Element of Global (Dis)Order**

Chair: Marcin Dębicki (University of Wrocław)

Keynote speakers:

Dorte Jagetic Andersen (University of Southern Denmark): Seeing from the Border in Times of Multiple Crises – Reflections on the Critical Potential of ‘the Borderland Perspective’ in Dealing with Crisis

James W. Scott (University of Eastern Finland): Borderlands Thinking in Geopolitical Times

Faculty of Law, Administration & Economy, University of Wrocław,

Wrocław, ul. Uniwersytecka 22/26

12.00 – 13.00 **Lunch**

13.00 – 15.00 **Panel sessions (1–4)**

1. Borderlands & Geopolitics

Chair: Jarosław Jańczak (The Adam Mickiewicz University/European University Viadrina)

1. Jaume Castan Pinos (University of Southern Denmark): Borderland Geopolitics and the Proliferation of Border Revisionism
2. Anna Vlasiuk Nibe (University of Southern Denmark): Economic Re-Bordering in the international economy: Taking ‘Geo’ Seriously in Geo-economics
3. Steen Bo Frandsen (University of Southern Denmark): The Weight of History in European Geopolitics

4. Ekaterina Mikhailova (The Arctic University of Norway), Slavomír Horák (University of Ostrava): *Moody Neighbors and Their Borderland: Turkmenistan and Uzbekistan in a Swing Between Cooperation and Conflict, 1991–2016*

2. Bordertextures: Findings and Challenges from a Cultural Studies Approach to Borders and Borderlands (part I)

Chair: Andrea Wurm (University of Saarland/University of Greater Region)

Discussant: Christian Wille (University of Luxembourg)

1. Christian Wille (University of Luxembourg): *Textured Borders and Analytical Perspectives Beyond the Bordering Approach*
2. Eva Nossem (University of Saarland): *Bloody Bloody Border: Debordering in Pop Songs*
3. Tobias Schank (University of Saarland): *Fire and Water Converge: Bordertexturing the German-German borderlands*

3. Wschodnie pogranicza Polski w XXI wieku (cz. I): Pogranicze polsko-ukraińskie (in Polish)

Chair: Małgorzata Bieńkowska (University of Białystok)

Discussant: Zbigniew Kurcz (University of Wrocław)

1. Marcin Dębicki (University of Wrocław): *Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa jako element zmagania o większą przepuszczalność granicy polsko-ukraińskiej*
2. Andrzej Jekaterynczuk (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin): *Strategie inkluzji społecznej imigrantów ukraińskich w różnych wspólnotach religijnych na wschodnim pograniczu Polski*
3. Kamil Łuczaj (University of Łódź): *Společná rola ukraińskich migrantów przymusowych na wschodnim pograniczu Polski w przestrzeniach publicznych i prywatnych*
4. Agnieszka Bielewska (University of Wrocław), Ewa Ślęzak-Belowska (Cracow University of Economics): *Pogranicze wschodnie jako przestrzeń tranzytowa na przykładzie Przemysła*

4. Dziedzictwo historyczne granic i pograniczy – granice jako bliźny przeszłości (cz. I; in Polish)

Chair: Julita Makaro (University of Wrocław)

1. Kamilla Biskupska (University of Wrocław): *„Częściowo wyparliśmy tę powódź z naszej pamięci”. Odra jako pojałtańska granica – narracje (głównie) wrocławskie.*
2. Tomasz Marcysiak (WSB Merito University in Toruń): *Kosznaideria – wewnętrzne ziemie odzyskane*
3. Ewa Bogalska-Martin (University of Silesia), Tomasz Nawrocki (University of Silesia): *Ślady granic, bliźny przeszłości i polityki pamięci. Analiza przypadku Metz i Katowic.*
4. Karolina Ciechorska-Kulesza (University of Gdańsk): *Wędrując wzdłuż granicy. Dawny podział na Pomorzu (1920–1939) w pamięci mieszkańców – relacja z badań terenowych*

5. Magdalena Sacha (University of Gdańsk): Wędrując wzdłuż granicy – artefakty, semiofory i narracje muzealne wokół granicy pomorskiej 1920–1939

15.00 – 15.30 **Coffee break**

15.30 – 17.30 **Panel sessions (5–8)**

5. Bordertextures: Findings and Challenges from a Cultural Studies Approach to Borders and Borderlands (part II)

Chair: Christian Wille (University of Luxembourg)

Discussant: Andrea Wurm (University of Saarland/University of Greater Region)

1. Andrea Wurm (University of Saarland/University of Greater Region)
(De-)Bordering Discourse in a Binational Company
2. Astrid M. Fellner (University of Saarland): Undoing Borders: Bordertexturing Creative Representations of Riverine Borders
3. Susanne Müller (University of Lorraine): The Maginot Line as Border Art
4. Lena Wetenkamp (Trier University): Transgressing Borders and Bodies. The stories of Terézia Mora

6. European Borderlands

Chair: Łukasz Moll (University of Wrocław)

1. Kamil Bembnista (Brandenburg University Cottbus-Senftenberg): Challenges and Opportunities in the Polish-German Energy Borderland in Times of Crisis
2. Barbara Alicja Jańczak (The Adam Mickiewicz University): 'Linguistic Borderscape' as an Analytical Category – Language and Communication in the German-Polish Border Region
3. Machteld Venken (University of Luxembourg): Healing the Nation. Summer Camps for Children in the Belgian-German Borderlands
4. Ruairidh Tarvet (University of Edinburgh): European Minorities in Times of Crisis: Borders, Identities and Power

7. Dziedzictwo historyczne granic i pograniczy – granice jako bliźny przeszłości (part II): Pogranicza w czasach odleglejszych (in Polish)

Chair: Natalia Niedźwiecka-Iwańczak (University of Wrocław)

1. Dominik Porczyński (University of Rzeszów): Przewiska jako relikty dawnego pogranicza: podtrzymywanie granicy fantomowej w praktykach codziennych
2. Rafał Ciesielski (Jagiellonian University): Muzyka w kulturze lokalnej jako kulturze pogranicza. Casus Georga Philippa Telemanna w Żarach

3. Robert Heś (National Museum in Wrocław): Problematyka identyfikacji i datowania średniowiecznych i nowożytnych znaków granicznych na Śląsku
4. Tomasz Stolarczyk (Library of the University of Łódź): Piętnasto- i szesnastowieczna szlachta wieluńska jako produkt pogranicza

8. Wschodnie pogranicza Polski w XXI wieku (part II; in Polish)

Moderacja: Małgorzata Bieńkowska (University of Białystok)

Dyskutant: Zbigniew Kurcz (University of Wrocław)

1. Dariusz Wojakowski (AGH University of Science and Technology in Cracow): Społeczności pogranicza polsko-ukraińskiego wobec pandemii i wojny: budowanie kulturowej rezyliencji
2. Małgorzata Bieńkowska (University of Białystok): „Wcześniej nie myślałam o tym, że tu jest granica”
3. Michał Dąbrowski (University of Warmia and Mazury): Wpływ sankcji na funkcjonowanie pogranicza polsko-białoruskiego
4. Dominika Studzińska (University of Gdańsk), Krzysztof Żęgota (University of Warmia and Mazury): Społeczna percepcja murów granicznych. Przykład granicy polsko-rosyjskiej

17.30 – 18.30 **Walk to The Liaison Office of the Free State of Saxony in Wrocław (plac Wolności 4/1)**

18.30 – 20.00 **Panel discussion: Borderlands - Living Labs of European Integration? 20 Years of the Eastern Enlargement of the European Union [translation into English/Polish]**

Welcome: Anna Leniart (The Liaison Office of the Free State of Saxony in Wrocław)

Chair: Krzysztof Kolanowski (Joint Secretary of the INTERREG Poland–Saxony Cooperation Programme, Wrocław)

- Leszek Buller (Center for European Projects, Warsaw)
- Justyna Jakubowska (Ministry of Development Funds and Regional Policy, Republic of Poland)
- Elżbieta Opiłowska (University of Wrocław)

20.00 **Reception**

17 September 2024 (Tuesday)

9.00 – 11.00 **Panel sessions (9–12)**

9. Border Semiotics

Chair: Elżbieta Opiłowska (University of Wrocław)

1. Christophe Sohn (Luxembourg Institute of Socio-Economic Research): The Explanatory Potential of Social Semiotics for Border Studies. The Example of Border Walls Semiosis
2. Jérôme Jacob (Luxembourg Institute of Socio-Economic Research): A Semiotic Analysis of Cross-border Cooperation Imaginaries: The Case of Frankfurt (Oder)–Słubice Twin City
3. Ekaterina Mikhailova (The Arctic University of Norway): Border Semiotics in Miniature: Production of Border Symbolism in Twin Cities with an Example of Frankfurt/Słubice
4. Loris Pagnani (Luxembourg Institute of Socio-Economic Research): Borders as Semiotic Resources for Cross-border Regionalization: A Visual Approach of Cross-border Cooperation in the Greater Region Since the 1970s

10. Open Borders: Cross-border Practices in the Alps-Adriatic Area During the Cold War

Chair: Marco Abram (Science and Research Centre in Koper)

Discussant: Sabine Rutar (University of Regensburg)

1. Marco Abram (Science and Research Centre in Koper): Crossing the Watershed: Alpine Clubs' Transnational Cooperation and the Ideal of Border-less Julian Alps 1960–1990
2. Urška Strle (Science and Research Centre in Koper): Hunting and Fishing Tourism as a State-encouraged Cross-border Practice
3. Benedetto Zaccaria (University of Padova, Science and Research Centre in Koper): Regional Diplomacy to Open Borders: Italy and the Alps-Adriatic Region in the 1970s

11. Granice i pogranicza jako przestrzenie tworzące podstawę dla zjawisk transnarodowych (in Polish)

Chair: Bartosz Czepil (University of Opole)

1. Jarosław Jańczak (The Adam Mickiewicz University/European University Viadrina): Granice, migranci i uchodźcy. Retoryka liczb w Europejskim dyskursie integracyjnym
2. Karol Leszczyński (Generations Institute in Warsaw): Diaspora jako dekonstrukcja granicy
3. Magdalena Marczuk (University of Łódź): Przekraczając granicę – problemy dotyczące granicy amerykańsko-kanadyjskiej za prezydentury Donalda Trumpa

4. Anna Fiń (University of the National Commission Education, Cracow): „Pogranicze przeniesione” („Displaced borderland”): (re)konstrukcje granic i pograniczy w warunkach migracyjnych: ogólna analiza zjawiska

12. Granice i pogranicza w warunkach kryzysów i konfliktów monolitycznych i hybrydowych. Stan obecny i scenariusze przyszłości cz. I (in Polish)

Chair: Dawid Błaszczak (John Paul II Academy in Biała Podlaska)

1. Andrzej Sadowski (University of Białystok): Pogranicza w sytuacjach konfliktowych
2. Anna Moraczewska (Maria-Curie-Skłodowska University in Lublin): Polaryzacja zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na wschodzie i jej implikacje dla porządku międzynarodowego
3. Aleksandra Gulińska (University of Warsaw): Monitoring praw człowieka na granicy polsko-białoruskiej – wyzwania etyczne i metodologiczne
4. Agnieszka Zaręba (The Catholic University in Lublin), Anna Szachoń-Pszenny (The Catholic University in Lublin): Etapowość instrumentalizacji migrantów na granicy polsko-białoruskiej

11.00 – 11.30 **Coffee break**

11.30 – 13.30 **Bus transfer to Opole**

University of Opole, the Collegium Civitas building

Opole, ulica Katowicka 89

13.30 – 14.30 **Lunch**

14.30 – 16.30 **Panel sessions (13–16)**

13. Communicating Borders. Boundary Objects and Other Conceptualisations and Theories as Tools to Efficient and Comparative Discussions about Borders

Chair: Wiesława Duży (Tadeusz Manteuffel Institute of History Polish Academy of Sciences)

1. Norbert Cyrus (European University Viadrina): Exploring the Social Ontology of State Borders with the Help of Complexity Thinking
2. Zsuzsanna Fejes (Ludovika University of Public Service, Budapest): Legal Framework for Cross-border Cooperation in the European Union – Hungarian Experiences and Challenges
3. Maciej Cesarz (University of Wrocław): The Evolution of the EU Digital Border Regime

4. Ondřej Elbel (University of Ostrava): Border Twin Villages: “Little Cieszyns in the countryside”?

14. Border Studies in Gdańsk: Approaches of the International Border Studies Center at the University of Gdańsk

Chair: Grzegorz Welizarowicz (University of Gdańsk)

1. Mirosława Borzyszkowska-Szewczyk (University of Gdańsk): Retelling the Borderland. Reportages “Kajś” (2020) by Zbigniew Rokita and “Welewetka” (2023) by Stasia Budzisz as Borderland Literature
2. Izabela Morska (University of Gdańsk): Revisiting Pawel Adamowicz's Humanitarian Vision: A Comparative Analysis with the Slovenian Humanitarian Corridor of 2015
3. Magdalena Nowak (University of Gdańsk): The IBSC and Crisis in Ukraine – Integration, Participation and Future Perspectives
4. Grzegorz Welizarowicz (University of Gdańsk): International Border Studies Center at the University of Gdansk – Borderlands Paradigm, Practice, Some Examples

15. Granice i pogranicza w warunkach kryzysów i konfliktów monolitycznych i hybrydowych. Stan obecny i scenariusze przyszłości (part II; in Polish)

Chair: Dawid Błaszczak (John Paul II Academy in Biała Podlaska)

1. Aneta Bąk-Pitucha (The Catholic University in Lublin): Ekstrapolacja instrumentalizacji migrantów na granicy fińsko-rosyjskiej
2. Grzegorz Balawajder (University of Opole): Bezpieczeństwo granic strefy Schengen w kontekście współczesnych zagrożeń
3. Aneta Bąk-Pitucha (The Catholic University in Lublin), Agnieszka Zaremba (The Catholic University in Lublin): Kryzys uchodźcy w Polsce 2022 roku. Perspektywa społeczno-kulturowa: od entuzjazmu do zniechęcenia

16. European Integration Narratives and Cross-border Practices in the Light of Crisis in the East-West Comparison

Chair: Birte Wassenberg (University of Strasbourg)

1. Damian Bączkiewicz (University of Wrocław), Elżbieta Opiłowska (University of Wrocław): The Imaginary of Europe and Border Perceptions in the Narratives of Minority Media in the Polish-Czech Borderland
2. Bernard Reitel (Artois University): The Franco-German Border: Cooperation, Inter-Knowledge, Scales
3. Birte Wassenberg (University of Strasbourg): European Narratives During Crisis at the Franco-German Border (Upper Rhine and Greater Region) (2019–2024)

17.00 – 18.30 **Film projection: “Mur” (“The Wall” [with English subtitles])**

Venue: Collegium Civitas, room 20

Introduction: Łukasz Moll (University of Wrocław)

18 September (Wednesday)

University of Opole, the Collegium Civitas building

Opole, ul. Katowicka 89

9.00 – 11.00 **Plenary session (part II)** [simultaneous translation into English/Polish]

Chair: Wojciech Opioła (University of Opole)

Keynote speakers:

Lidia Zessin-Jurek (Center of Migration Research – University of Warsaw): O (nie)odpowiedzialności za uchodźców (na przykładzie wschodniej granicy Polski)

Michał Buchowski (The Adam Mickiewicz University in Poznań): Korelacja i komplementarność granic społecznych i przestrzennych

11.00 – 11.30 **Coffee break**

11.30 – 13.30 **Panel sessions (17–20)**

17. (De)constructing Borders Through the Analysis of Social Welfare Practices at the European Borderlands (hybrid session)

Chair: Federica Moretti (European University Institute, Florence)

Discussant: Oksana Vynnyk (University of Alberta)

1. Tina Filipović (University of Pula): “They Sell Their Souls for Pensions”: Military Pensions and Competing Loyalties of Istrians in a Cross-border Context
2. Iryna Sklokina (Center for Urban History, L’viv): Making Borders Through Welfare: Lwów/L’viv in 1930s–1950s

18. Borders in the Territorial Sense (Lines Separating States)

Chair: Wojciech Opioła (University of Opole)

1. Bartosz Czepil (University of Opole): Between Protecting State Borders and Corruption of the Border Management: Case of the 2023 'Cash-for-visa Scandal' in Poland
2. Laurie Trautman (Western Washington University): (Re)Bordering During the COVID-19 Pandemic: Implications for the Future of Border Control in North America and Europe
3. Małgorzata Kułakowska (Jagiellonian University, Cracow): The Concept of a Border in British Political/Politicised Discourse
4. Michal Pavlásek (Czech Academy of Sciences): Border Crisis in Memories, Narratives and Practices: The Case of Czech-Slovak Borderland

19. Borders in distress? Uncertainties in internal EU borderlands

Moderacja: Kristine Beurskens (Leibniz Institute for Regional Geography) & Nona Renner (Leibniz Institute for Regional Geography)

1. Peter Balogh (HUN-REN CERS-IRS, Budapest): Sources and Discourses of Insecurity in the Slovak-Hungarian Borderland
2. Lukáš Novotný (The Jan Evangelist University, Ústí nad Labem): Problems of Disaster and Crisis Management in Border Regions: A Case Study of a Fire in Czech-Saxon Switzerland
3. Elżbieta Opiłowska (University of Wrocław): Fragile Open EU Borders? Determinants and Coping Mechanism with Rebordering in the Polish-German Borderland
4. Kristine Beurskens (Leibniz Institute for Regional Geography), Judith Miggelbrink (Leibniz Institute for Regional Geography), Nona Renner (Leibniz Institute for Regional Geography): Borders as Geographies of Insecurity. Tracing Uncertainties and Anxieties in an Internal EU Border Region

20. Granice społeczno-kulturowe (in Polish)

Moderacja: Kamilla Dolińska (University of Wrocław)

Katarzyna Warmińska (University of Economics in Cracow):

1. O granicach kaszubskiej wspólnoty
2. Przemysław Kilian (University of Gdańsk): Konstruowanie identyfikacji etniczno-regionalnych na pograniczu Kaszub, Kociewia, Borów Tucholskich
3. Marek Mazurkiewicz (University of Opole): Wyobrażone pogranicze polsko-niemieckie? Rola mniejszości niemieckiej w Polsce w podtrzymywaniu przestrzeni symbolicznej pogranicza
4. Sławomir Łodziński (University of Wrocław): Nazwy i granice na pograniczach etnicznych. Spory o wprowadzanie dodatkowych nazw miejscowości w językach mniejszościowych w Polsce

13.30 – 14.30 **Lunch**

14.30 – 16.30 **Panel sessions (21–24)**

21. Borders and Borderlands as Spaces Forming the Basis for Transnational Phenomena

Chair: Marcin Dębicki (University of Wrocław)

1. Dániel Balizs (Budapest University of Technology and Economics): Hungarian Suburbs of Bratislava – Cross-border Suburbanization around the Slovakian Capital
2. Katalin Kovály (Hungarian Research Network, Budapest/Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove): Recent Mobility Processes in the Hungarian-Ukrainian Border Region: Triggers and Consequences
3. Elifcan Karacan (University of Twente), Caroline Fischer (University of Twente): Policy Dimension of Intra-European Cross-border Mobility; Challenges and Strategies

22. Granice społeczno-kulturowe (in Polish; part II)

Chair: Kamilla Biskupska (University of Wrocław)

1. Artur Wysocki (Maria-Curie Skłodowska University in Lublin): Polska jako pogranicze cywilizacyjne? Raport z badań nad poczuciem ponadnarodowych tożsamości zbiorowych Polaków
2. Karolina Panz (Polish Academy of Science): Przemysłnicy Podhala i Spisza w czasie Zagłady
3. Dorota Misiejuk (University of Białystok): Obraz akceptacji nowych technologii edukacyjnych w świetle zmiany społeczno-kulturowej

23. Granice terytorialne w praktykach i doświadczeniach (in Polish)

Chair: Bartosz Czepil (University of Opole)

1. Natalia Niedźwiecka-Iwańczak (University of Wrocław): Granica polsko-niemiecka w pamiętnikach mieszkańców Słubic, Gubina i Zgorzelca: znaczenia, obrazy, opowieści
2. Kamilla Dolińska (University of Wrocław), Julita Makaro (University of Wrocław): O niejednorodności przestrzennej i społecznej pogranicza polsko-niemieckiego
3. Aleksandra Herman (University of Warsaw), Paweł Orzechowski (University of Warsaw): Współpraca transgraniczna na Śląsku Cieszyńskim jako transfer kulturowy. Organizacja i cele funkcjonowania euroregionu a praktyki lokalne i świadomość mieszkańców
4. Joanna Kurczewska (Polish Academy of Science), Jacek Kurczewski (University of Warsaw): Granice państwowe i narodowe w Europie a kwestia poszukiwania wspólnot społecznych jako wspólnot moralnych

24. Roundtable debate: Borders in Globalization

Chair: Wojciech Opióła (University of Opole)

1. Emmanuel Brunet-Jailly (University of Victoria)
2. Martin Guillermo Ramirez (Association of European Border Regions)

3. Martin van der Velde (Radboud University)
4. Birte Wassenberg (University of Strasbourg)
5. Gyula Ocskay (Central European Service for Cross-Border Initiatives)

16.30 – 17.00 **Coffee break**

17.00 – 18.00 **Closing session: Border(land)s Studies in Poland**

Chair: Katarzyna Kownacka (University of Opole)

- Małgorzata Bieńkowska (University of Białystok)
- Jarosław Jańczak (The Adam Mickiewicz University/European University Viadrina)
- Wojciech Opióła (University of Opole)
- Natalia Niedźwiecka-Iwańczak (University of Wrocław)
- Grzegorz Welizarowicz (University of Gdańsk)

18.00 – 21.00 **Dinner**

